GEMEENTE **NOORDENVELD**

Aan de gemeenteraad

Agendapunt:
Zaaknummer: 79961

Roden, 12 mei 2022

Onderwerp
Aanvragen omgevingsvergunningen zonnepark cluster Zuidvelde

Programma:
Het voorstel heeft betrekking op twee programma's, namelijk: Samen ontwikkelen en; Duurzaam voor nu en later.

Programmadoelstelling:
Wij willen bijdragen aan een goed woonklimaat waardoor het (economisch) aantrekkelijk wordt om in onze gemeente te wonen en te werken.

Toekomstige generaties kunnen leven, recreëren, werken en verblijven in een groen en mooi Noordenveld. Duurzaamheid zit daarom in al ons denken en doen.

Taakveld:
8.1 Ruimtelijke ordening

Behandelend collegelid
Wethouder Kirsten Ipema

In behandeling bij:
Matthijs Knol

Gevraagd besluit:
1. De ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven voor de verlening van de omgevingsvergunningen ex artikel 2.12, lid 1 onder a, onder 3 van de Wabo met OLO kenmerk 5944833, 5936367 en 6046711 ten einde de ontwikkeling van zonnepark cluster Zuidvelde mogelijk te maken;
2. De ontwerpverklaring van geen bedenkingen is tevens een definitieve verklaring van geen bedenkingen indien er geen zienswijzen zijn ingediend.

Kern van het gevraagde besluit
Naar aanleiding van het collegebesluit inzake de gefaseerde aanpak voor energieprojecten in het landschap hebben drie initiatiefnemers de mogelijkheid gekregen om het project zonnepark Zuidvelde verder uit te werken. Het plan omvat de realisatie van een cluster van drie zonneparken inclusief landschappelijke inpassing met een totale oppervlakte van circa 109 ha in de nabijheid van Zuidvelde. De voorziene ontwikkeling is niet passend in het huidige bestemmingsplan. De onderhavige uitgebreide afwijkingsprocedure (inclusief verklaring van geen bedenkingen) voorziet in het juridisch-planologische kader om de ontwikkeling mogelijk te maken.

Inclusie (iedereen doet mee)
Iedereen in Noordenveld kan klant/lid worden van Energiecoöperatie Noordseveld en zodoende meeprofiteren van de energieprojecten in het landschap.

Duurzaamheid
Het cluster zonnepark Zuidvelde draagt bij aan het thema duurzame energie binnen het programma duurzaamheid en een eerste stap om de inwoners en bedrijven van Noordenveld te voorzien van lokaal opgewekte duurzame stroom.

De initiatieven zijn passend binnen het Noordenveldse streven om in 2040 klimaatneutraal te worden. De 0,12 TWh die door de door de initiatiefnemers van cluster Zuidvelde is opgegeven aan vermogen overstijgt de Noordenveldse bijdrage binnen de RES 1.0.

Participatie:
De initiatiefnemers hebben meerdere activiteiten uitgevoerd in het kader van participatie. Deze activiteiten zijn opgenomen in het participatieplan en is als bijlage toegevoegd bij de vergunningsaanvragen. Ook de nog toekomstige participatie hebben de initiatiefnemers verwoord in het participatieplan.

Het streven is dat 50% van de zonneparken in eigendom komt van lokale eigenaren. Twee van de drie initiatiefnemers hebben de intentie of het lokaal eigenaarschap in te vullen Energiecoöperatie Noordseveld. De derde initiatiefnemer heeft een alternatief voorstel aangeleverd bij de gemeente. De afspraken hieromtrent worden vastgelegd in de anterieure overeenkomst.

Financiën:
De kosten voor het doorlopen van de procedure zijn voor rekening van de initiatiefnemer, zo ook eventuele planschade. Er wordt een anterieure overeenkomst gesloten met de initiatiefnemers waarin dit is geborgd.

Tijdpad
Na besluitvorming wordt de ontwerp verklaring van geen bedenkingen voorgelegd aan de raad. Nadat de raad een besluit heeft genomen wordt het ontwerp besluit en ontwerp verklaring van geen bedenkingen voor een periode van zes weken ter inzage gelegd voor zienswijzen.
De beleidslijn in verband met de doorlooptijd tervisielegging bestemmingsplannen is in principe hier niet op van toepassing. Het betreft namelijk geen bestemmingsplanprocedure, maar een uitgebreide omgevingsvergunningprocedure. De terinzagelegging vindt echter niet meer dan drie weken in de zomervakantie plaats. Daarmee voldoet de tervisielegging aan de beleidslijn.

Nadere onderbouwing

<u>Inleiding</u>
Drie initiatiefnemers zijn voornemens om voor een periode van 25 jaar een cluster van drie zonneparken te ontwikkelen in het buitengebied bij Zuidvelde. Het plangebied van de beoogde zonneparken hebben een gezamenlijke bruto oppervlakte van circa 109 ha en is globaal gelegen tussen de Asserstraat (N373), de Zuidveldigerweg en de Veldweg. De netto oppervlakte van het zonnepark bedraagt circa 74 ha. Het plangebied wordt thans gebruikt voor agrarische doeleinden.

Het voornemen is om een zonnepark op te richten van circa 0,12 TWh. Het gaat hierbij om ruim 560.000 panelen. Het zonnepark krijgt een zuidopstelling. De zonnepanelen worden op een frame onder een hoek van circa 15o geplaatst en krijgen een hoogte van circa 2,70 meter.

In december 2020 heeft het college een besluit genomen tot een gefaseerde aanpak voor wat betreft de energieprojecten in het landschap en is er een prioritering van de ingediende initiatieven vastgesteld. Twee projecten hebben hierdoor de kans gekregen om het initiatief nader uit te werken, waaronder de initiatiefnemers van Zuidvelde. Voor het initiatief bij Zuidvelde gold echter wel de voorwaarde dat de initiatiefnemers gezamenlijk het participatieproces met de omgeving zouden doorlopen en een gezamenlijk een landschappelijk inpassingsplan zouden opstellen. De drie initiatieven zijn namelijk op korte afstand van elkaar gesitueerd en ogen daarmee als één zonnepark. Op deze wijze worden de zonneparken landschappelijk op elkaar afgestemd en wordt de omgeving niet geconfronteerd met drie verschillende participatietrajecten. De initiatiefnemers van Zuidvelde zijn het participatietraject met de omgeving gestart conform het beleidskader “Energieprojecten in het landschap”.

De ontwikkeling van het zonnepark is niet mogelijk binnen de geldende planologische kaders. De ontwikkeling van een zonnepark is namelijk strijdig met artikel 3 ‘Agrarisch’ van het bestemmingsplan “Buitengebied Noordenveld”. Binnenplans zijn er geen afwijkingsmogelijkheden opgenomen in het bestemmingsplan die de ontwikkeling mogelijk maken. Op grond van artikel 2.12 lid 1 sub a onder 3 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (de uitgebreide afwijkingsprocedure) kan in afwijking van het bestemmingsplan medewerking verleend worden aan de zonneparkprojecten, mits de aanvraag wordt voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing. Gezien de tijdelijkheid van het zonnepark ligt een uitgebreide omgevingsvergunningprocedure meer voor de hand dan een bestemmingsplanprocedure
De initiatiefnemers hebben ieder een afzonderlijke omgevingsvergunningaanvraag ingediend bij de gemeente. Het betreft een gewijzigde vergunningsaanvraag. De ingediende aanvraag van april 2021 was namelijk niet ontvankelijk. Onder andere naar aanleiding van het doorlopen participatietraject met de omgeving, de opmerkingen van de gemeente op de initiatieven en het gewijzigde provinciale beleid omtrent zonneparken hebben de initiatiefnemers de aanvragen aangepast.

Ruimtelijke onderbouwing
De aanvraag is voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing. Uit de ruimtelijke onderbouwing blijkt dat de ontwikkeling van een zonnepark geen onevenredige afbreuk doet aan geluid, geur, bodem, luchtaspecten en water. De conclusies van de ruimtelijke onderbouwing zijn goed onderbouwd. De ontwikkelingsmogelijkheden van de aangrenzende percelen worden door dit initiatief niet beperkt. De landschappelijke inpassing van het zonnepark is op een zorgvuldige wijze tot stand gekomen en de initiatiefnemers hebben het participatietraject doorlopen conform het beleidskader ‘Energieprojecten in het landschap’. De initiatiefnemers hebben voldoende onderbouwd dat het initiatief voldoet aan een goede ruimtelijke ordening.

Landschappelijke inpassing
Voor de inpassing in het landschap was het een gemeentelijke voorwaarde dat er een gezamenlijk landschappelijk inpassingsplan opgesteld zou worden voor het cluster zonnepark Zuidvelde. Hier hebben de initiatiefnemers gehoor aan gegeven en heeft geresulteerd in het plan ‘Landschappelijke inpassing zonneparken Zuidvelde’. Het landschappelijk inpassingsplan is als bijlage is opgenomen bij de drie ruimtelijke onderbouwingen en is onderdeel van de omgevingsvergunningaanvraag.
Het totale plangebied heeft een bruto oppervlakte van circa 110 ha, hiervan wordt circa 74 ha ingevuld als zonnepark voor een periode van 25 jaar. De overige gronden worden ingericht ten behoeve van de landschappelijke inpassing en/of ingericht voor akkervogels. Door het park in te richten voor akkervogels hebben de initiatiefnemers gekozen voor natuur als meervoudig ruimtegebruik.
Het onderdeel landschap is beoordeelt vanuit drie invalshoeken: de landschappelijke inpassing, de maat en schaal passend bij het landschap en de inpassing in de bestaande landschapsstructuren.
Landschappelijke inpassing: alle drie de parken zijn goed landschappelijk ingepast. Aan enkele zijden kan er betere indeling tussen struweel en kruidenrijke zone zodat er meer ruimte ontstaat voor de akkervogels. Daarnaast is de hoogte van het struweel niet in ieder plan gelijk. In het beheerplan wordt een struweelhoogte van 2,50 meter gehanteerd. Landschappelijk gezien is dit een ongewenste hoogte. De zonnepanelen hebben namelijk een hoogte van 2,70 meter. Het struweel dient derhalve een hoogte te krijgen van minimaal 3 meter. Deze minimale hoogte van 3 meter voor het struweel is als voorwaarde in de voorschriften van de vergunningen opgenomen.
Maat en schaal passend bij het landschap: op grond van de Noordenveldse kwaliteitsgids dienen nieuwe ontwikkelingen te passen binnen de maat en schaal van het landschap zodat de ontwikkelingen niet als storend worden ervaren. Het totale cluster is dusdanig groot dat deze niet past binnen de maat en schaal van het landschap. Echter gezien de (potentiële) positieve effecten op de akkervogels en doordat er twee vrij liggende natuurgebieden aan elkaar worden verbonden door de landschappelijke inpassing van de zonneparken kan afgeweken worden van de maat en schaal van het landschap.
Inpassing binnen bestaande landschapsstructuren: de totale ontwikkeling is passend gemaakt binnen de bestaande landschapsstructuren. Het sluit aan bij bestaande structuren en de nieuwe visuele landschapsstructuren zijn aangebracht op de reeds aanwezige structuren. De nieuwe landschapsstructuren, zoals de verbinding tussen de natuurgebieden, zijn van permanente aard.

Cultuurhistorie
Vanuit cultuurhistorie doet alleen de Noordenveldse kwaliteitsgids uitspraken over het plangebied. Aan dit beleidskader wordt voldaan als het onderscheid tussen de oude veldontginningen, jonge veldontginningen en beekdalen helder blijft. Dat is bij alle drie de deellocaties het geval. Ook stelt het vastgestelde beleid dat het plangebied, als jong ontginningslandschap, zich leent voor nieuw landschap waarin meerdere doelen kunnen worden gerealiseerd. Dat is in lijn met het de voorgenomen realisatie van een zonnepark.

Participatie
De initiatiefnemers hebben meerdere activiteiten uitgevoerd in het kader van participatie. Bij de start van het project hebben de initiatiefnemers een participatievoorstel ingediend bij de gemeente en is gezamenlijk het invloedsgebied voor het zonnepark vastgesteld. Het participatievoorstel ging in eerste instantie uit van drie bijeenkomsten voor de inwoners uit het invloedsgebied. Deze bijeenkomsten hebben digitaal plaatsgevonden in verband met de coronamaatregelen die destijds golden. Tijdens de bijeenkomsten is onder andere de financiële participatie uitgelegd en is er gesproken over de landschappelijke inpassing.
Uit de praktijk bleek dat de drie bijeenkomsten niet voldoende waren. De participanten hadden met name moeite met de grootte van het zonnepark, het verdwijnen van een zichtlijn en met het tempo waarin de initiatiefnemers opereerden. Aanvullend op de drie digitale bijeenkomsten hebben er nog twee fysieke bijeenkomsten plaatsgevonden. De initiatiefnemers hebben het ontwerp van het zonnepark aangepast door het plangebied te verkleinen en de zichtlijn te herstellen. De initiatiefnemers hebben naast de inwoners uit het invloedsgebied ook gesprekken gevoerd met andere belanghebbende organisaties over het zonnepark.
Naast procesparticipatie hebben de initiatiefnemers ook invulling gegeven aan de financiële participatie. De financiële participatie wordt op twee manieren ingevuld, namelijk lokaal eigenaarschap en een gebiedsfonds.

Aanvankelijk hadden alle drie de initiatiefnemers het streven om invulling te geven aan het 50% lokaal eigenaarschap via Energiecoöperatie Noordseveld. Gedurende het voortraject is er echter een breuk ontstaan tussen één van de initiatiefnemers en de energiecoöperatie. Namelijk de initiatiefnemers van het meest zuidelijke park. Thans is de gemeente met deze initiatiefnemer in gesprek over de nieuwe invulling van het lokaal eigenaarschap. Hiervoor hebben zij een alternatief voorstel ingediend. In het beleidskader 'energieprojecten in het landschap' is het streven naar lokaal eigenaarschap wel onverkort opgenomen als eis voor de vergunningverlening. De invulling hiervan moet voor de definitieve besluitvorming bij alle drie de initiatiefnemers duidelijk zijn. Het lokaal eigenaarschap wordt juridisch geborgd in de anterieure overeenkomsten die de gemeente afsluit met de initiatiefnemers. De anterieure overeenkomsten moeten zijn afgesloten voordat de vergunning en de verklaring van geen bedenkingen ter vaststelling worden aangeboden aan college en raad.
Ook wordt er een gebiedsfonds opgericht voor de inwoners uit het invloedsgebied. In het gebiedsfonds wordt jaarlijks €25.000,- gestort door de initiatiefnemers voor de duur van de SDE++ periode (15 jaar). In overleg met de gemeente worden afspraken gemaakt welke vorm het gebiedsfonds dient te krijgen en wie het gaat beheren. Het storten van de jaarlijkse bijdrage in het gebiedsfonds wordt eveneens geborgd in de anterieure overeenkomsten met de initiatiefnemers. Uitwerking van het fonds kan daardoor op een later moment plaatsvinden.

Vooroverlegreactie provincie
In het kader van het wettelijke vooroverleg op grond van 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening heeft de provincie het plan getoetst aan het provinciaal beleid omtrent zonneparken. In het vooroverleg wordt door de provincie een aantal aandachtspunten benoemd betreffende de aanvraag. Deze aandachtspunten worden overgenomen in de vergunning, met uitzondering van de kwestie Natuurbeschermingswetvergunning.

De provincie geeft onder andere aan dat er een procedure voor de Natuurbeschermingswetvergunning doorlopen moet worden in verband met de instandhoudingsdoelen van het Fochteloërveen (ganzenfoerageergebied). Door de provincie wordt voorgesteld om beide procedures te combineren zodat de mitigerende maatregelen meegenomen kunnen worden in de omgevingsvergunningen. Gezien de eventuele mitigerende maatregelen hoogstwaarschijnlijk buiten het plangebied van de zonneparken vallen zijn de onderhavige omgevingsvergunningen niet de plek om deze maatregelen te borgen. Ons inziens moet dit geborgd worden in de Natuurbeschermingswetvergunning van de provincie. De initiatiefnemers hebben de natuurvergunning reeds aangevraagd bij de provincie. In de voorschriften van de onderhavige omgevingsvergunning is het moment van bouwen van het zonnepark gekoppeld aan de verlening van de Natuurbeschermingswetvergunning. Er mag pas gestart worden met de realisatie van het zonnepark indien de Natuurbeschermingswetvergunning onherroepelijk is verleend door de provincie. Dit betekent echter wel een risico voor de haalbaarheid van de onderhavige projecten indien de natuurbeschermingswetvergunning onverhoopt niet verleend kan worden.
Voor het overige en met inachtneming van de aandachtspunten voldoet de aanvraag met het provinciale beleid omtrent zonneparken.

Duurzaamheid
Zonneparken dragen bij aan het thema duurzame energie binnen het programma duurzaamheid. Om alle inwoners en bedrijven te voorzien van lokaal opgewekte duurzame stroom is een stevige hoeveelheid zonne-energie nodig. Ons doel is daarom om in te zetten op zon als duurzame energiebron, met oog voor landschap en inwoners. Onderhavige aanvraag geeft concretiseert de doelstelling van het programma duurzaamheid.

De initiatieven zijn passend binnen het Noordenveldse streven om in 2040 klimaatneutraal te worden. In RES 1.0 heeft Noordenveld een techniek neutrale bijdrage uitgesproken voor 0,07 TWh per jaar. De 0,12 TWh die door de door de ontwikkelaars van cluster Zuidvelde is opgegeven aan vermogen overstijgt daarmee de Noordenveldse bijdrage binnen de RES 1.0.

Netinpassing
De gemeente Noordenveld is gemarkeerd als gebied waarin beperkte netcapaciteit beschikbaar is. Dit houdt in dat er beperkt mogelijkheden zijn om naast de bekende projecten en lopende aansluittrajecten, nieuwe projecten in te passen. Het project Zuidvelde is reeds bekend bij netbeheerder Enexis. De omliggende gemeenten zijn ook geïnformeerd over het initiatief. Er is voorlopig afgesproken dat de concreetheid van de plannen zo veel mogelijk de prioritering op het koppelstation Zeijerveen bepaalt. In RES-verband wordt die werkwijze verder uitgewerkt in de routekaart elektriciteit. Aanvullend dient te worden opgemerkt dat zonnepark Zuidvelde qua afstand relatief gunstig ligt ten opzichte van het koppelstation Zeijerveen.

Verklaring van geen bedenkingen
Op grond van het bepaalde in artikel 6.5 (paragraaf 6.2) van het Besluit omgevingsrecht (Bor) wordt een omgevingsvergunning ex artikel 2.12, lid 1 onder a, onder 3˚ van de Wabo niet verleend dan nadat de

gemeenteraad heeft verklaard dat hij daartegen geen bedenkingen (vvgb) heeft. De verklaring kan slechts worden geweigerd in het belang van een goede ruimtelijke ordening. Indien de ontwerp-vvgb niet wordt gegeven en dus wordt geweigerd, moet de omgevingsvergunning worden geweigerd. Indien de ontwerp-vvgb wordt afgegeven, kan de procedure tot vergunningverlening worden voortgezet. In beide gevallen wordt de vergunning ter visie gelegd voor zienswijzen.

Buiten toepassing verklaring rijkscoördinatieregeling
Omdat het totale vermogen van de zonneparken groter is dan 50 MW valt het zonnepark, op grond van 9b aanhef en eerste lid, onder b van de Elektriciteitswet 1998, onder de rijkscoördinatieregeling als bedoeld in artikel 3.35 van de Wet ruimtelijke ordening.

De minister van EZ kan, in afwijking van het voorgaande, op grond van artikel 9b, vierde lid van de Elektriciteitswet 1998 bepalen dat, als voor een bepaald project geen inpassingsplan wordt voorbereid en redelijkerwijze niet valt te verwachten dat toepassing van de rijkscoördinatieregeling, de besluitvorming in betekende mate zal versnellen of daaraan anderszins aanmerkelijke voordelen zijn verbonden, besluiten dat de voorbereiding en bekendmaking van de besluiten niet door de minister wordt gecoördineerd.

Onlangs is er door ons college een verzoek gedaan aan de minister om te bepalen dat de rijkscoördinatieregeling niet van toepassing is voor het zonnepark Zuidvelde.

Communicatie
De inwoners in het invloedsgebied worden schriftelijk geïnformeerd over het besluit en de tervisielegging middels bijgevoegde brief.

Ter inzage liggende stukken
1. Raadsvoorstel en -besluit
2a. Ruimtelijke onderbouwing zonnepark Zuidvelde - Chint
2b. Ruimtelijke onderbouwing zonnepark Zuidvelde - TPSolar
2c. Ruimtelijke onderbouwing zonnepark Zuidvelde - Ankehaar
3. Rapport Landschappelijk inpassingsplan zonnepark Zuidvelde
4. Landschappelijk ontwerp zonnepark Zuidvelde
5. Participatieplan zonnepark Zuidvelde
6a. (Ontwerp) omgevingsvergunning zonnepark Zuidvelde - Chint
6b. (Ontwerp) omgevingsvergunning zonnepark Zuidvelde - TPSolar
6c. (Ontwerp) omgevingsvergunning zonnepark Zuidvelde - Ankehaar

---

Burgemeester en wethouders van de gemeente Noordenveld,
Greta Hoving, loco-secretaris/directeur Klaas Smid, burgemeester

GEMEENTE **NOORDENVELD**

No:
Onderwerp: Aanvragen omgevingsvergunningen zonnepark cluster Zuidvelde

De Raad van de gemeente Noordenveld,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van: 17 mei 2022;

gelet op de bepalingen van de Artikel 6.5 (paragraaf 6.2) van het Besluit omgevingsrecht,

B E S L U I T

1. De ontwerpverklaring van geen bedenkingen af te geven voor de verlening van de omgevingsvergunningen ex artikel 2.12, lid 1 onder a, onder 3 van de Wabo met OLO kenmerk 5944833, 5936367 en 6046711 ten einde de ontwikkeling van zonnepark cluster Zuidvelde mogelijk te maken;
2. De ontwerpverklaring van geen bedenkingen is tevens een definitieve verklaring van geen bedenkingen indien er geen zienswijzen zijn ingediend.

Roden, 15 juni 2022

De Raad van de gemeente Noordenveld,

H. Huttinga, griffier K. Smid, voorzitter